

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2003-2004

11 december 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de gevolgen van de gijzelingsactie in Manag op het imago van Vlaanderen als investeringsland

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de bestemming van het gebied Solterheide in Meeuwen-Gruitrode

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 11 december 2003

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.14 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de gevolgen van de gijzelingsactie in Manage op het imago van Vlaanderen als investeringsland

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de gevolgen van de gijzelingsactie in Manage op het imago van Vlaanderen als investeringsland.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, voor de export heb ik steeds het belang onderstreept van een goed imago van Vlaanderen. Naast de troeven en argumenten, waarmee de bedrijven potentiële afnemers kunnen overtuigen, is het imago belangrijk. Voor het aantrekken van investeringen naar Vlaanderen, is het imago nog belangrijker.

Het verbeteren van het imago van Vlaanderen – als land waar het interessant is om te investeren – is een belangrijke opdracht voor de Vlaamse overheid. We beschikken over werknemers met een hoge productiviteit, flexibiliteit, kennis en opleiding. Vlaanderen heeft het imago van een regio met een goed sociaal klimaat, waar sociaal overleg mogelijk is

Mevrouw de minister, u weet ook dat vandaag perceptie belangrijk is. Ik vrees dat de perceptie in het buitenland, over het goede sociale klimaat in Vlaanderen, al een tijdje onder druk staat.

Het is gemakkelijk om met de vinger naar een ander te wijzen, maar het is buiten kijf dat de gijzelingsactie twee weken geleden in Manage niet goed was voor het imago van Vlaanderen.

De bijzondere vorm van 'dooronderhandelen' – zoals het door een Waals syndicalist werd genoemd – is niet onopgemerkt voorbijgegaan. Het viel me op dat heel wat buitenlandse media aandacht hebben besteed aan dit incident. Ze hebben blijkbaar ook onthouden dat er nog soortgelijke acties hebben plaatsgevonden. Ik denk aan Cockerill Sambre in Luik en Electrabel in Tihange. Blijkbaar is het zo dat voorbeelden strekken, want vorige week was het weer prijs – al was het maar voor korte tijd – bij het bedrijf Alstom.

Mevrouw de minister, ik ben ervan overtuigd dat dit niet onbesproken is gebleven bij mensen uit het internationale bedrijfsleven. Het verontrust me dat in de meeste buitenlandse media, bij de berichtgeving over Manage, geen onderscheid werd gemaakt tussen Vlaanderen en Wallonië. In de Nederlandse pers waren er enkele uitzonderingen, maar de meeste media situeerden het gebeuren in België. Op een ogenblik dat Vlaanderen het niet gemakkelijk heeft om zich te handhaven in de top van de landen en regio's waar het interessant is om te investeren, lijkt me dit geen goede zaak.

De buitenlandse politiek van de federale overheid zorgt niet overal voor goodwill. Ik heb soms de indruk dat de Waalse politici er een genoeg in scheppen om zichzelf economisch de das om te doen, maar ook om Vlaanderen mee te sleuren in die negatieve spiraal.

Een rechtzetting of verduidelijking voor potentiële investeerders dringt zich op. Het is in dit geval nuttig om uitdrukkelijk te verwijzen naar de verwarring die er door de gijzelingsactie is ontstaan. Ik pleit ervoor om in de gespecialiseerde media in het buitenland te verduidelijken dat het Wallonië van

Van Nieuwenhuysen

de gijzelneming en de gewelddadige vakbonden – men is Forges de Clabecq en de heer D’Orazio nog niet vergeten – niet te vergelijken is met de andere Belgische deelstaat, Vlaanderen. Vergelijkende reclame is tegenwoordig toegelaten.

Mevrouw de minister, ik had graag van u vernomen of dergelijke actie door u of de Dienst Investeren Vlaanderen wordt overwogen. Zijn er ter zake al concrete beslissingen genomen?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, ik heb de gijzeling sterk afgekeurd. Ook het VBO en het VEV hebben laten verstaan dat dit niet goed is voor het imago in het buitenland. Ik ben als minister van Economie en Buitenlands Beleid erg gevoelig voor het positief imago van Vlaanderen als investeringsregio.

Het opbouwen en bestendigen van het imago van Vlaanderen als investeringsregio is gebaseerd op lokale economische argumenten, maar wordt evenzeer door andere aspecten beïnvloed : de attitude en de uitstraling van onze internationale sportvedetten, ontwerpers, kenniscentra en onderzoekers en door de vele internationaal actieve Vlaamse bedrijven. Zij dragen wereldwijd de boodschap van dynamisme en ondernemerschap uit.

Het imago van Vlaanderen als investeringsregio wordt bepaald door een zeer brede waaier van deelaspecten, waarop wereldwijd niet op een eenvormige manier wordt gereageerd. Vlaanderen aanprijzen in de verre markten blijft natuurlijk verschillend van de manier waarop dat gebeurt in de ons omringende landen. Hoe de verschillende deelaspecten op elkaar inspelen, is bovendien wetenschappelijk vrij onduidelijk en vaag omschreven. Navraag bij de vertegenwoordigers van de Dienst Investeren in Vlaanderen in het buitenland geeft geen enkele aanleiding tot een conclusie die zou wijzen op een dalende interesse voor onze regio ten gevolge van die gebeurtenissen.

De uitspraak dat ons imago bij de potentiële buitenlandse investeerders een behoorlijke deuk heeft gekregen ten gevolge van de gijzelingsactie, lijkt vandaag, gelet op het veelzijdig karakter van de deelaspecten, niet wetenschappelijk aan te tonen. Het is een gevoeligheid die door velen is geuit, maar dat heeft zich niet meteen vertaald in een daling van de interesse.

De criteria die potentiële investeerders wereldwijd hanteren tijdens hun beslissingsproces, blijven hoofdzakelijk van financieel-economische aard. Zo zijn de centrale ligging ten opzichte van de doelmarkten, de beschikbaarheid van toeleveranciers, geschikt personeel, een aangepaste loonkost in relatie tot het project en een interessant stabiel fiscaal klimaat toonaangevende elementen in zo’n beslissingsproces. Een goed sociaal overleg is een argument dat zeker meespeelt, maar meestal slechts in ogenschouw wordt genomen nadat de bovenstaande elementen gunstig werden beoordeeld.

Landen met een minder gestructureerd en uitgebouwd sociaal overleg blijken vandaag niet aantrekkelijk slechter te scoren inzake het aantrekken van potentiële investeerders, denk maar aan Centraal- en Oost-Europa. Het belang van een goed sociaal overleg bij een investeringsbeslissing moet niet worden onder- maar ook niet overschat.

De Dienst Investeren in Vlaanderen opteert tot op heden steeds voor een politiek van positieve berichtgeving naar onze potentiële investeerders. Het actief via de media weerleggen van tijdelijk minder gunstige berichten lijkt ons veeleer een escalatie van berichtgeving in de hand te werken, dan wel het positief imago van Vlaanderen verder op te bouwen.

We wensen met het project Flanders District of Creativity internationale uitstraling te geven aan een economische missie om de kwaliteiten van Vlaanderen naar voren te schuiven. We zullen heel doelbewust de communicatie vanuit Vlaanderen positief opbouwen rond het wervende thema van de creativiteit, veeleer dan met de mogelijke minpunten in de internationale media uit te pakken. Daar zouden we niet goed aan doen.

Het voorval in Manage doet ons niet afwijken van onze strategie, hoewel ons buitenlands netwerk de berichtgeving hierover met verscherpte aandacht opvolgt. De vergevorderde samenwerking met Export Vlaanderen laat ons toe de gevolgen van die zaak wereldwijd op te volgen door ons netwerk van Vlaamse economische vertegenwoordigers.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, het sociaal klimaat is inderdaad niet het bepalende element om investeerders naar hier te halen. Het is wel duidelijk dat Vlaanderen het moeilijker heeft dan vroeger om investeerders aan

Van Nieuwenhuysen

te trekken. Als dit erbij komt, kan het misschien een doorslaggevend effect hebben. Als zulke acties gebeuren en zich herhalen, kan het vermijden dat Vlaanderen daar geen uitstaans mee heeft, een positief effect hebben.

Mevrouw de minister, ik stel vast dat u daar niet op in wenst te gaan. Ik hoop alleszins dat u waakzaam blijft, zoals u hebt beloofd. Dergelijke zaken zijn volgens mij wel degelijk onderwerp van gesprek bij internationale instellingen.

Minister Patricia Ceysens : We hebben de actie heel scherp veroordeeld. We blijven bij onze koers om onze troeven vanuit Vlaanderen op een positieve manier kenbaar te maken in het buitenland. We willen dit feit niet nog eens breed uitsmeren in de internationale media. We blijven Vlaanderen als een dynamische, creatieve regio positioneren. Dat is onze opdracht.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

- *De vergadering wordt geschorst om 10.27 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 10.44 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de bestemming van het gebied Solterheide in Meeuwen-Gruitrode

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Dijck tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de bestemming van het gebied Solterheide in Meeuwen-Gruitrode.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 8 oktober 2003 keurde het Vlaams Parlement een met redenen omklede motie goed over de bestemming van het gebied Solterheide in Meeuwen-Gruitrode, na een op 18 september 2003 in de commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening gehouden interpellatie door de heer Sauwens.

In de motie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse regering 'zo spoedig mogelijk een bestemmingswijziging voor het gebied Solterheide te realiseren, na opmaak van het delfstoffenplan waarin het gebied een laagste prioriteitswaarde wordt toebedeeld, zodat een ontginning onmogelijk wordt en de natuurwaarde van het gebied wordt gegarandeerd'.

Door de goedgekeurde motie houdt de Vlaamse regering evenwel nog een slag om de arm, omdat het delfstoffenplan nog niet werd goedgekeurd en het daarin nog altijd mogelijk blijft dat Solterheide opgenomen wordt als ontginningsgebied voor hoogwaardig bouwzand. Dit blijkt immers in circulerende ontwerpen van de afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie het geval te zijn.

In zijn antwoord op 18 september 2003 stelde minister Van Mechelen dat de definitieve besluitvorming binnen de Vlaamse regering nog niet was opgestart, maar dat heel binnenkort een interkabinettenwerkgroep zou samenkomen. Ik citeer minister Van Mechelen : 'Als de IKW tot het besluit komt dat Solterheide niet thuishoort in het delfstoffenplan, kan ik bij wijze van spreken een week later aan de ministerraad een ruimtelijk uitvoeringsplan voorleggen om de procedure hiervoor op te starten. Ik zal aan mijn collega's van Leefmilieu en Economie vragen om over Solterheide uiterlijk in oktober een uitspraak te doen.' Hij eindigde door te stellen dat het volgens hem zo goed als uitgesloten is dat er ooit ontgonnen wordt in het gebied.

Mevrouw de minister, wat is de stand van zaken in de schoot van de Vlaamse regering in de procedure voor de bestemming van het gebied Solterheide in Meeuwen-Gruitrode om via een delfstoffenplan tot een zandwinningsgebied te komen ? Welk gevolg heeft de Vlaamse regering gegeven aan de op 8 oktober 2003 goedgekeurde motie van het Vlaams Parlement waarin expliciet werd gevraagd ontginning onmogelijk te maken en de natuurwaarde van het gebied te garanderen ? Welke uitspraak hebben u en de minister van Leefmilieu in dit dossier uiterlijk in oktober gedaan, zoals het in de commissie op 18 september door minister Van Mechelen werd gesteld ? Wat is de stand van zaken in de procedure van een ruimtelijk uitvoeringsplan voor Solterheide, dat volgens minister Van Mechelen 'bij wijze van spreken' een week na het besluit van de IKW aan de ministerraad zou kunnen worden voorgelegd ?

Het is nu december en ik was benieuwd naar de stand van zaken. Ik vermoed dat het delfstoffenplan nog niet werd goedgekeurd. Ik ben daar ech-

Van Dijck

ter niet zeker van, want ik volg deze commissie niet op de voet.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, we moeten overal onze verantwoordelijkheid opnemen. In dit gebied spelen we echter een specifieke rol. Het gebied is immers als ontginningsgebied voor berggrind in het gewestplan opgenomen. Er is dus nooit expliciet sprake geweest van zandexploitatie.

In het begin van de jaren negentig is er in samenspraak met de toenmalige minister van Ruimtelijke Ordening gestart met een gewestplanherziening met de bedoeling dat ontginningsgebied de bestemming van natuurgebied te geven. Dat heeft uiteindelijk geleid tot een procedureslag. De Raad van State heeft uiteindelijk geoordeeld dat de procedure niet correct is verlopen en heeft de inherzieningstelling tenietgedaan.

U zou het gebied eens moeten zien. Het is een heuvel die in de geboortestreek van minister Ceysens ligt. Het gebied heeft natuurwaarde omdat er nooit ontginning is geweest. Dat is het gevolg van de beslissing die in het begin van de jaren negentig werd genomen. Er zijn wel bepaalde zaken die voor problemen kunnen zorgen, maar die hebben niets te maken met wat we nu bespreken.

We hebben de tekst van de motie aangepast aan het voorstel dat op tafel lag. We hebben de zinsneede 'zo spoedig mogelijk een bestemmingswijziging voor het gebied 'Solterheide' te realiseren, na opmaak van het delfstoffenplan waarin het gebied een laagste prioriteitswaarde wordt toebedeeld, zodat een ontginning onmogelijk wordt en de natuurwaarde van het gebied wordt gegarandeerd' toegevoegd.

Daarin zijn twee zaken belangrijk. Ten eerste was het niet onze bedoeling om de Vlaamse regering in de toekomst voor juridische en andere problemen te plaatsen door aan de regering te vragen om geen rekening te houden met het delfstoffenplan dat ze zelf heeft gemaakt. Dezelfde personen die naar de Raad van State zijn getrokken, zouden daar wel eens soelaas in kunnen vinden.

Ten tweede is het element van de laagste prioriteitswaarde erg belangrijk. Zand is een belangrijke grondstof, niet alleen voor de bouwnijverheid. Voor

de streek van Lommel is het puur economisch erg belangrijk. De laagste prioriteitswaarde is wel op zijn plaats omdat het zand uit de streek geen hoge toegevoegde waarde heeft. Er zijn andere gebieden die meer in aanmerking komen voor ontginning dan dit gebied. Het is een aaneengesloten gebied. Daar nu plots een put delven, zou haaks staan op het beleid van de voorbije dertig jaar. Er zijn andere gebieden waar er veel minder weerstand is van de bevolking.

We hebben enkele maanden geleden beslist om 200 hectare hoogwaardige zandgrond te laten ontwikkelen in het noorden van Limburg, omwille van de kwaliteit van het zand en omwille van sanering. Het kan dan ook niet dat we nu dertig kilometer verder laagwaardig zand zouden ontginnen in een gebied waar de natuurwaarde prioritair is. Mevrouw de minister, wat is de stand van zaken inzake het delfstoffenplan ? Ik kan me inbeelden dat de druk op de ketel toeneemt. Ik heb begrepen dat er nota's circuleren op uw administratie, maar die houden mijns inziens weinig rekening met de motie van aanbeveling van het Vlaams Parlement.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij de vorige sprekers. Er is gezegd dat er een scheiding moet zijn tussen de wetgevende en uitvoerende taken. In het delfstoffenplan moet een evenwicht worden gezocht tussen ruimtelijke ordening, milieu en economie. Het oppervlakte-delfstoffendecreet geeft de regering vrij veel taken, zoals het opmaken van plannen, uitvoeringsbesluiten, enzovoort. Bij de totstandkoming van het decreet vragen we grote openheid in dit dossier. De wetenschap kan rapporten aanbrengen, maar de beleidsmakers moeten keuzes maken.

Dit gebied is een van de weinige gebieden op de steilrand van het Kempens Plateau dat nog vrij ongerept is. Meestal zijn er wegen op aangelegd, ontginningen bezig of fabrieken gebouwd. Het gebied is erg belangrijk voor de landbouw en het natuurbehoud in de regio. Minister van Mechelen heeft op een bepaald moment gezegd dat uit studies bleek dat er vrij hoogwaardig bouwzand zou kunnen worden gedolven. Dat heeft ons een beetje verontrust. Daarom hebben we een motie van aanbeveling ingediend die eenparig werd goedgekeurd.

Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Van Dijck, want we willen een heel duidelijke uitspraak van de regering. Ze mag zich niet verstoppen achter een plan dat er nog moet komen. De regering moet

Sauwens

duidelijk laten weten dat ze de uitspraak van het Vlaams Parlement niet naast zich neer zal leggen. Ik zou graag van u als minister van Economie horen dat u omwille van de vele elementen het gebied niet zult laten aansnijden.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik woon zelf in een gemeente waar een oppervlakte van vele hectaren groot dient als zandontginningsgebied voor zand van hoge kwaliteit of Molzand. Toen ik burgemeester was, heb ik steeds constructief meegewerkt aan MER's omdat het over een terechte, legitieme zaak ging. Bij dossiers zoals die over Solterheide stel ik mij echter vragen. Een keuze moet worden gemaakt tussen economie en ecologie. Economie kan waar economie verantwoord is, ecologie kan waar ecologie verantwoord is.

De voorzitter : Het VEV heeft bij monde van mevrouw Mees, die instaat voor het systeem op politiek en economisch vlak, al twee keer aan het secretariaat voorgesteld dat de commissie een werkbezoek brengt aan meerdere locaties. Het is mogelijk dat we op het voorstel ingaan in het licht van de opmaak van het delfstoffenplan. We bespreken dat later nog.

Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik waardeer de grote kennis van de commissieleden. Het oppervlakedelfstoffendecreet van 4 april 2003 vormt de juridische basis om het afbakeningsproces van ontginningsgebieden op een planmatige manier aan te pakken, zodat in voldoende terreinen wordt voorzien om de behoefte van Vlaanderen aan minerale grondstoffen te dekken via een toekomstperspectief van 25 jaar. Het instrument van de bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen zal worden gehanteerd om deze doelstelling voor de verschillende soorten delfstoffen te realiseren. U verwijst dus terecht naar de voorbereidingen die mijn administratie reeds heeft gemaakt voor een dergelijk bijzonder oppervlakedelfstoffenplan voor bouwzand.

Ik geef u graag de huidige stand van zaken in de procedure. De te doorlopen procedure voor een door de Vlaamse regering definitief vastgesteld bijzonder delfstoffenplan wordt juridisch vastgelegd in het uitvoeringsbesluit van het oppervlakedelfstoffendecreet. Dit uitvoeringsbesluit werd door de Vlaamse regering principieel goedgekeurd op 12

september 2003. De adviezen van de MINA-raad en de SERV zijn verwerkt zodat het ontwerp van besluit op heel korte termijn opnieuw ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Vlaamse regering met het oog op de adviesaanvraag aan de Raad van State.

Het uitvoeringsbesluit van het oppervlakedelfstoffendecreet is op dit moment dus nog niet definitief goedgekeurd zodat ook het besluitvormingsproces voor een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan nog niet officieel is opgestart. Het ontwerp van uitvoeringsbesluit bepaalt dat er een ambtelijke stuurgroep zal worden ingesteld door de Vlaamse ministers die bevoegd zijn voor de natuurlijke rijkdommen, het economisch beleid, het leefmilieu, het landbouwbeleid, de ruimtelijke ordening en het onroerend erfgoed. Deze stuurgroep zal over ieder locatievoorstel en over elk voorontwerp van bijzonder delfstoffenplan in zijn geheel een advies uitbrengen.

Het spreekt voor zich dat een eenparig goedgekeurde motie van het parlement mij niet onverschillig laat. Ik moet er echter voor zorgen dat elke stap binnen dit proces wordt bewaakt. Wanneer de adviezen worden teruggebracht naar de Vlaamse regering, moeten ze nog worden voorgelegd aan de Raad van State. Als er opmerkingen zijn, moeten die opnieuw worden verwerkt. Pas dan kan de Vlaamse regering het besluit definitief goedkeuren en kan de ambtelijke stuurgroep worden geïnstalleerd. U weet wie daar allemaal deel van uitmaakt. Het gaat dan ook over een heel delicaat evenwicht tussen al deze departementen.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Uw collega gebruikte de woorden 'eind oktober', 'weldra' en 'binnen de week', waardoor wij ons genooddaakt voelden om naar de stand van zaken te vragen.

Ik deel uw mening dat het een moeilijk evenwicht is. Dat is zo voor alle dossiers waarin men met ruimte wordt geconfronteerd in ons dichtbevolkt Vlaanderen. Toch wil ik er nog op wijzen dat een eenparig goedgekeurde motie van het parlement meer is dan slechts een advies.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.02 uur.*